

Prima mea
ENCICLOPEDIE
cu lucruri
**FOARTE
IMPORTANTE**

- Geografie • Istorie • Astronomie
- Anatomie • Științele naturii

Lucruri foarte importante
despre **planeta mea**

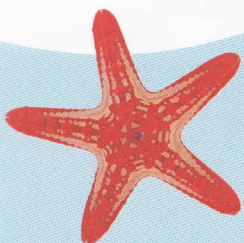

- 10 Locul nostru **în spațiu**
- 12 **Pământul** nostru
- 14 Încotro e **spațiul**?
- 16 **Cerul** nopții
- 18 *Sub valuri*
- 20 **Munții**
- 22 **Vulcani** în flăcări
- 24 Tremur și **cutremur**
- 26 **Deșerturi** pustii
- 28 **Pădurile** tropicale
- 30 **Apă** călătoare
- 32 Cum **cresc** plantele?
- 34 **Anotimpurile** anului
- 36 **Vremea** la extreme
- 38 **Vântul** și **Soarele**

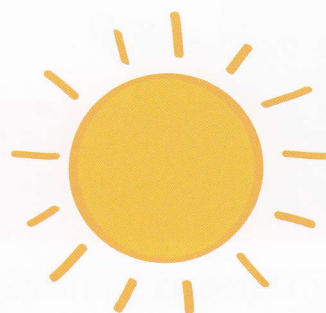
Lucruri foarte importante
despre **locuri**

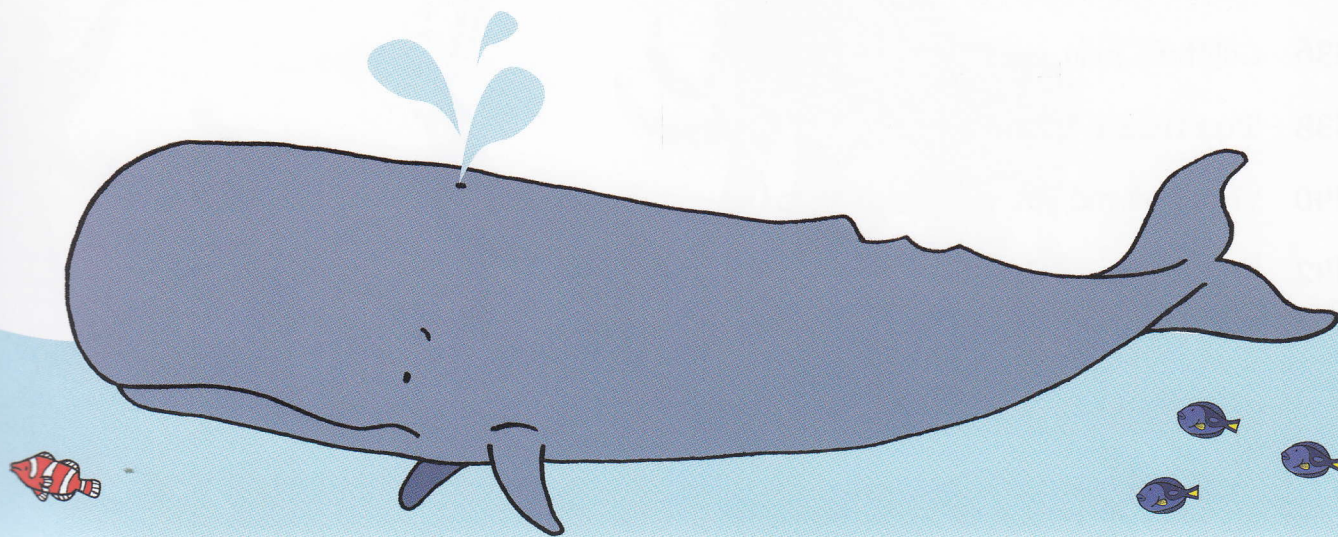
- 42 Cele **7** continente
- 44 Ilustrate din **America de Nord**
- 46 Ilustrate din **America de Sud**
- 48 Ilustrate din **Africa**
- 50 Ilustrate din **Europa**
- 52 Ilustrate din **Asia**
- 54 Ilustrate din **Australia**
- 56 Ilustrate din **Antarctica**

Lucruri foarte importante
despre **animale**

60	Ce sunt animalele ?	82	Călător... la fermă
62	Dinozaurii de odinioară	84	Călător... în munți
64	Mii de mamifere	86	Animale de deșert
66	Pești pitorești	88	Călător... pe câmpiile din Africa
68	Păsări pestrițe	90	Uriașa balenă albastră
70	Reptile solzoase	92	Rechini robuști
72	Amfibieni adaptabili	94	Primate poznașe
74	Gânganii grozave	96	Specii rapide
76	De la omidă la fluture	98	Feline mari
78	Habitatul animalelor	100	Animale de noapte
80	De la un pol la altul	102	Țestoasa și iepurele

Lucruri foarte importante despre **oameni**

- 106 **Oamenii** primitivi
- 108 **Descoperiri** timpurii
- 110 Epoca **faraonilor**
- 112 **China** antică
- 114 **Aborigenii**
- 116 **Romani** aproape moderni
- 118 Vin **vikingii!**
- 120 Indigenii **americani**
- 122 Băștinașii **americani**
- 124 Sărbători și **festivaluri**
- 126 Bravi **exploratori**
- 128 **Inventatori** importanți
- 130 Oameni de **știință**
- 132 Călătorii pe **uscat**
- 134 Călătorii pe **mare**
- 136 Călătorii prin **aer**
- 138 **Turnuri** triumfale
- 140 Vreau să mă fac **astronaut!**
- 142 Primii pași pe **Lună**

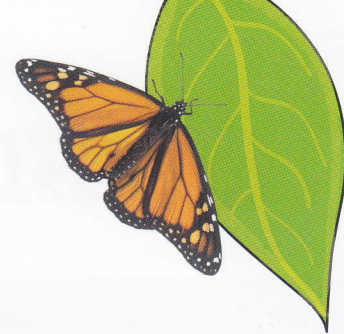
Lucruri foarte importante despre **mine**

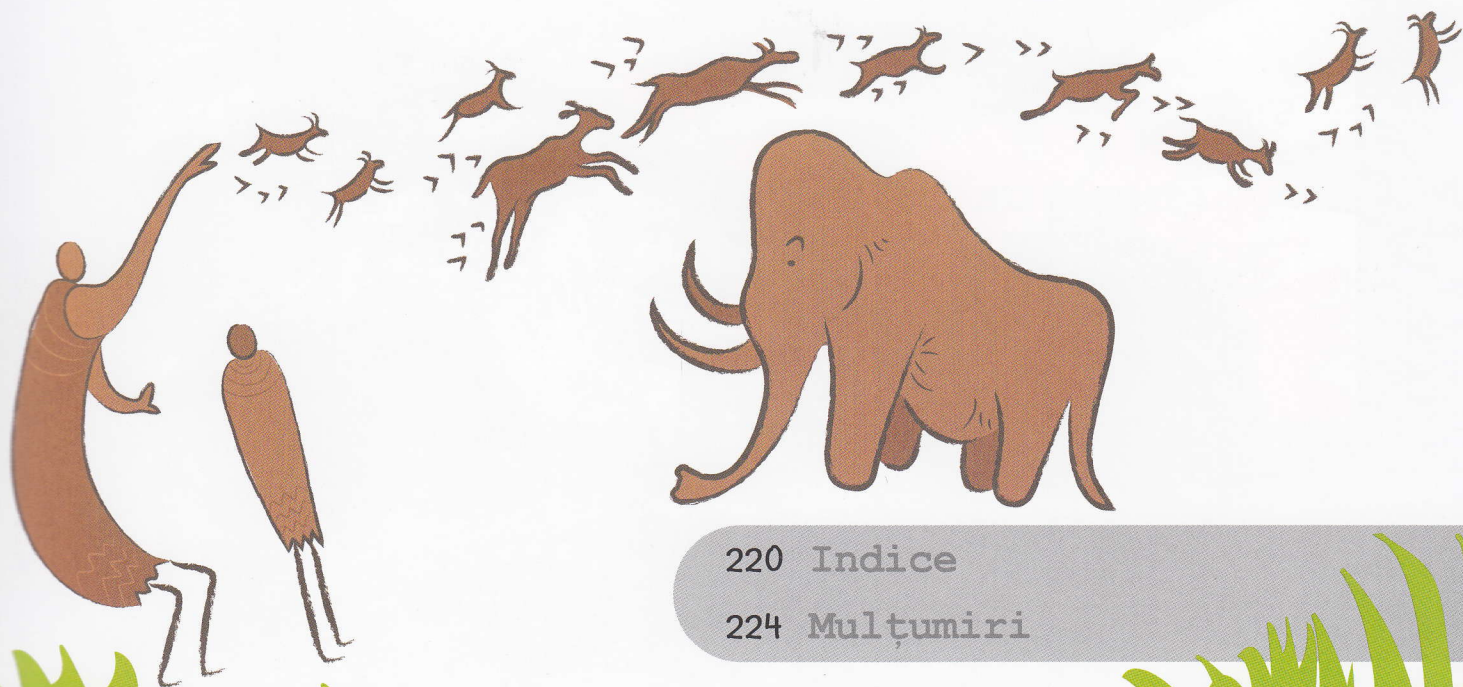
- 146 **Corpul** uman
- 148 **Sângele** meu
- 150 **Senzați**-onal
- 152 **Creierul** meu
- 154 Ora de **culcare**
- 156 **Mâncare** bună
- 158 Să **comunicăm!**
- 160 Miracolul **muzicii**
- 162 **Artele** plastice
- 164 Cum să te faci **bine**
- 166 **Animale** de companie
- 168 **Numere** haioase
- 170 Măsurăm **timpul**
- 172 **Greierele** și **furnica**

Iată acum **alte** câteva lucruri foarte importante

- 176 „Bună ziua!”... și „La revedere!”
- 178 **Culori** de curcubeu
- 180 **Forme** frumoase
- 182 **Fructe** cu fibre
- 184 **Legume**
- 186 Să **numărăm!**
- 188 Să **înmulțim!**
- 190 **Măsurători**
- 192 Semne **zodiacale**
- 194 Zodiacul **chinezesc**
- 196 **Pietre** prețioase
- 198 **Nori** năzdrăvani
- 200 **Instrumente** muzicale
- 202 **Vehicule** speciale
- 204 **Insectar**
- 206 Descoperă **dinozaurii**
- 208 **Ouă** extraordinare
- 210 **Pui** de animale
- 212 **Steaguri** naționale
- 214 **Top 10:** Țări
- 216 **Top 10:** Lumea
- 218 **Top 10:** Animale

220 **Indice**

224 **Mulțumiri**

Locul nostru în spațiu

Planeta noastră (Pământ) face parte dintr-un grup de opt planete numit **sistemul solar**.

Ce sunt planetele?

Planetele sunt obiecte mari și rotunde din spațiu, compuse din roci sau din substanțe gazoase.

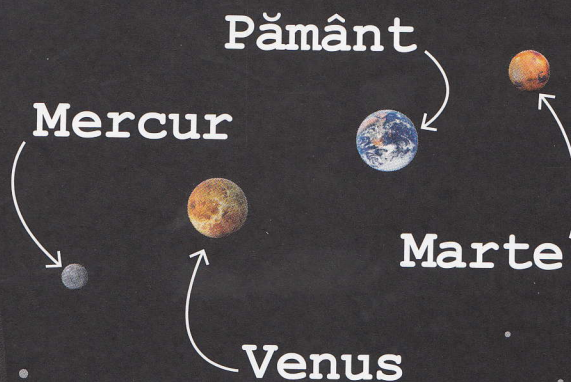
Majoritatea **orbitează** (se învârt) în jurul unei stele.

Soarele

Soarele este o stea. Fără căldura lui nu ar putea supraviețui nicio plantă, animal sau om. E valabil și pentru tine!

Între Marte și Venus plutesc niște bolovani uriași, care formează o „centură de asteroizi“.

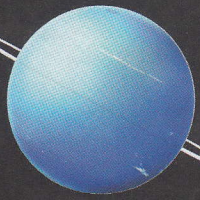

Sistemul solar e atât de mare, că până și planetele care par aproape unele de altele sunt, de fapt, FOARTE depărtate.

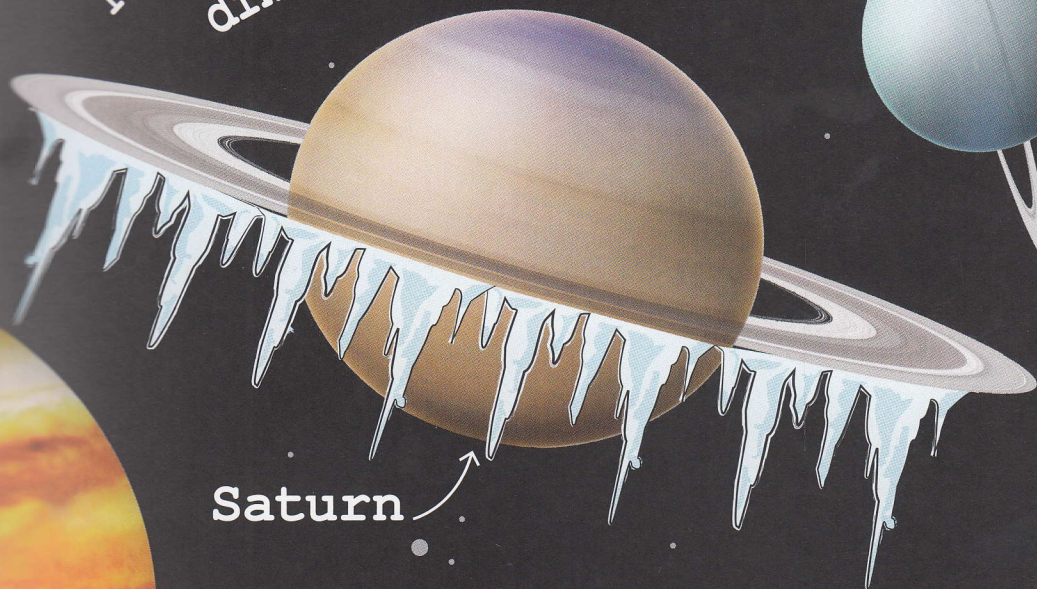
Neptun

Uranus

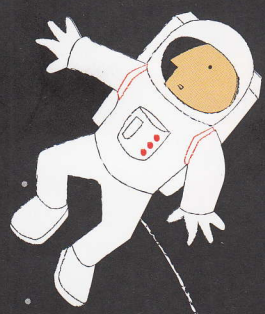
Uranus e diferită de celelalte planete pentru că se rotește pe o parte.

Inelele lui Saturn sunt formate din GHEATĂ și PRAF.

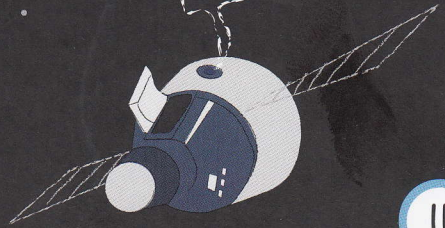
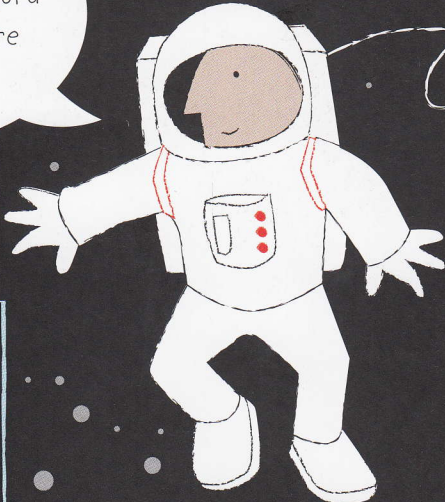
Saturn

Ne-ar lua ani de zile să ajungem la marginea sistemului solar.

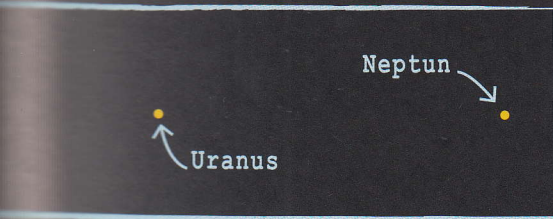

Planetele SE ROTESC în timp ce se mișcă în jurul Soarelui.

Din câte se știe, Pământul e singura planetă pe care există viață.

Jupiter

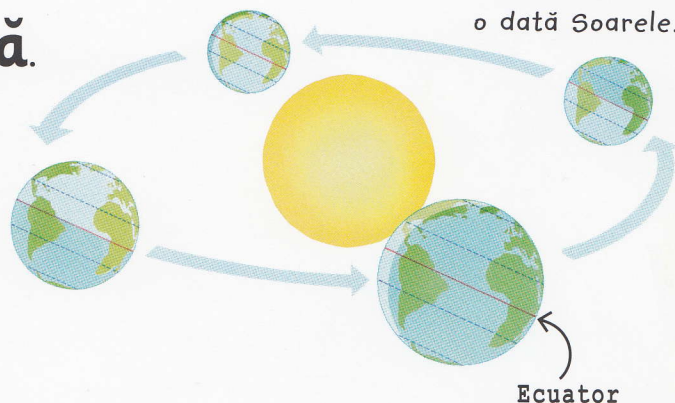
Neptun

Uranus

Pământul nostru

Pământul are nevoie de un an pentru a înconjura o dată Soarele.

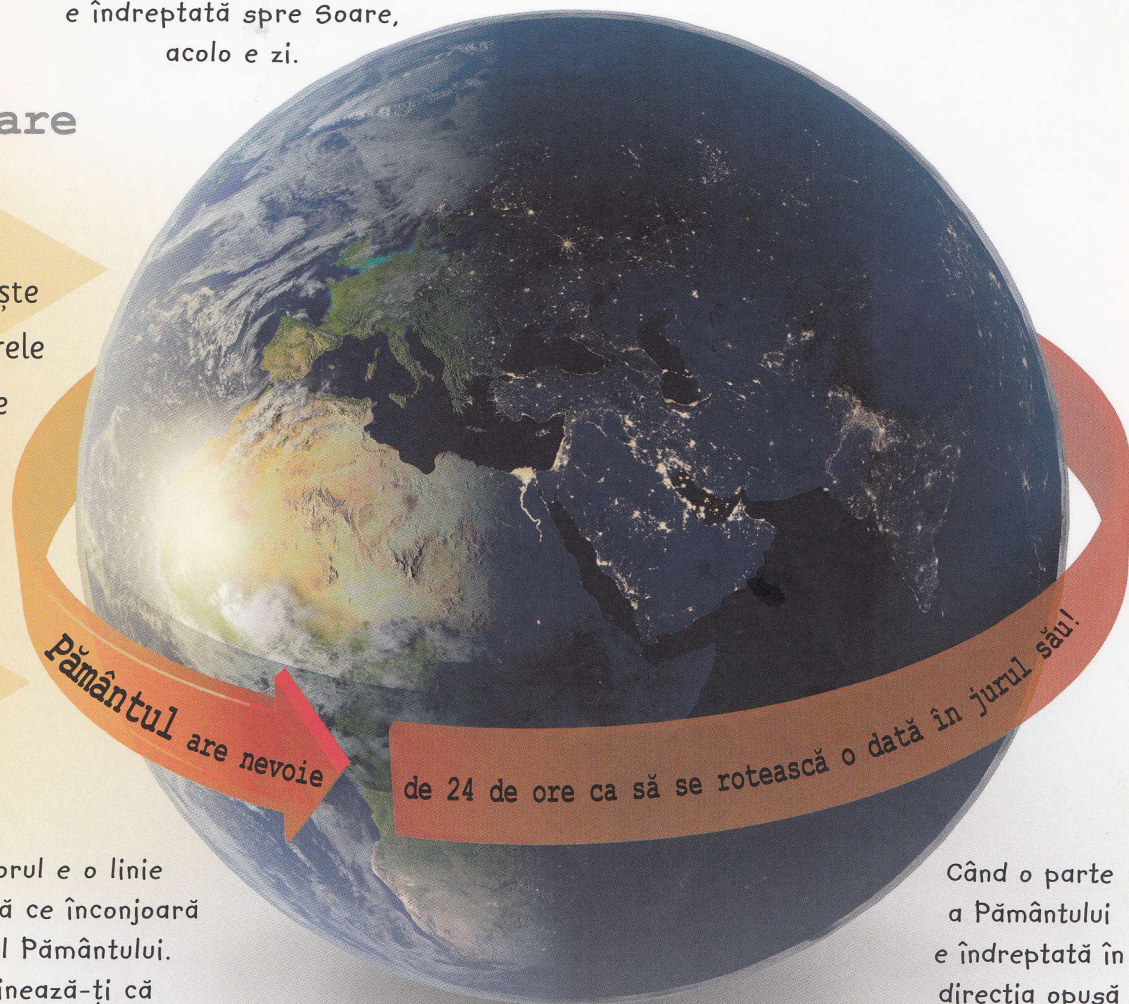
Pământul este **planeta noastră**.

În cea mai mare parte, este acoperit de oceane. Restul îl ocupă întinderile de pământ.

Când o parte a Pământului e îndreptată spre Soare, acolo e zi.

Unde dispore Soarele noaptea?

Pământul se rotește tot timpul și Soarele luminează diferite părți ale planetei. De aceea avem zi și noapte.

Pământul are nevoie

de 24 de ore ca să se rotească o dată în jurul său!

Ecuatorul e o linie imaginară ce înconjoară mijlocul Pământului.

Imaginează-ți că Pământul ar purta o curea invizibilă!

Când o parte a Pământului e îndreptată în direcția opusă Soarelui, acolo e noapte.

Înăuntrul Pământului

Sub învelișul extern al Pământului

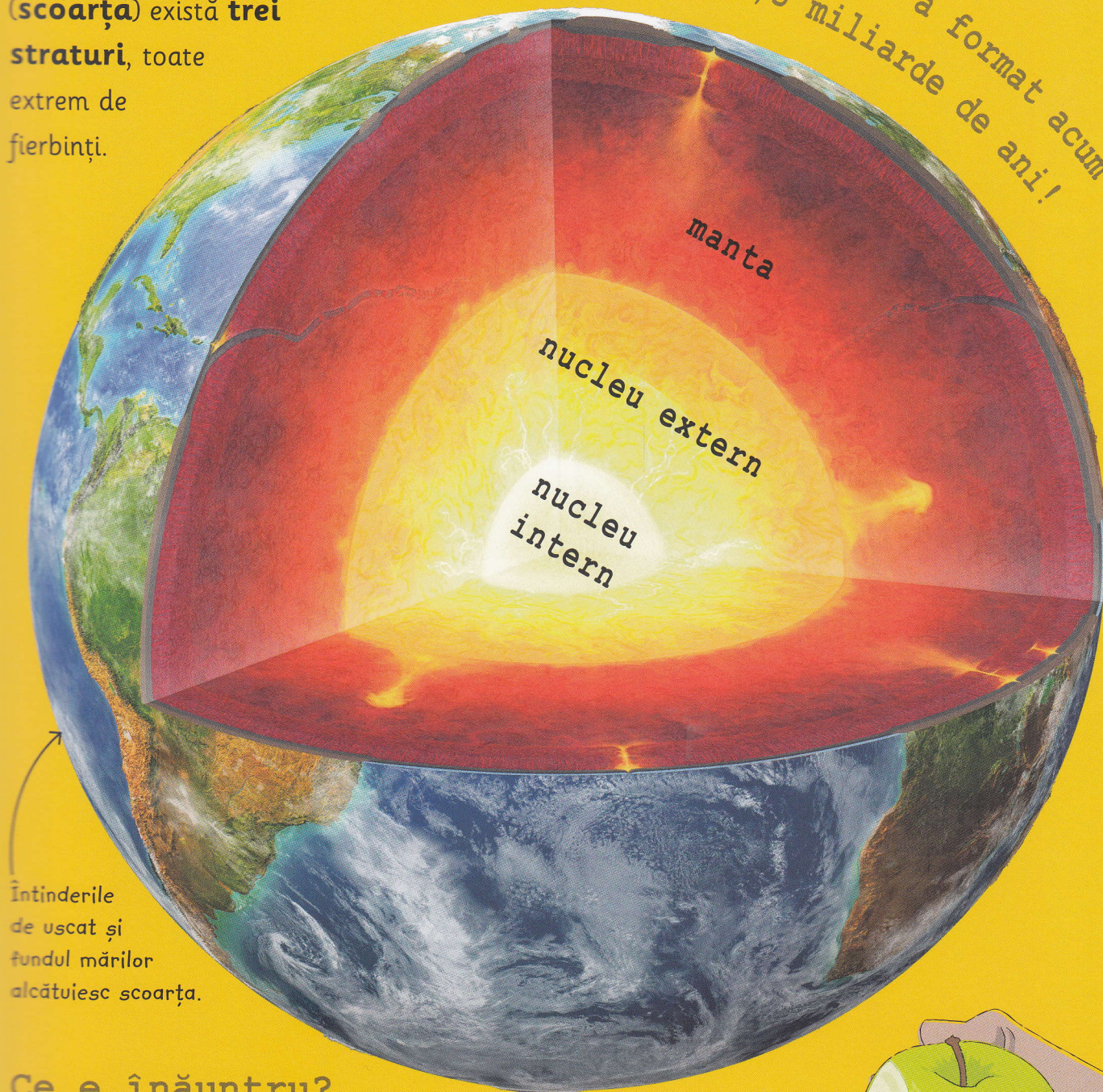
(**scoarța**) există **trei**

straturi, toate

extrem de

fierbinți.

Pământul s-a format acum
4,5 miliarde de ani!

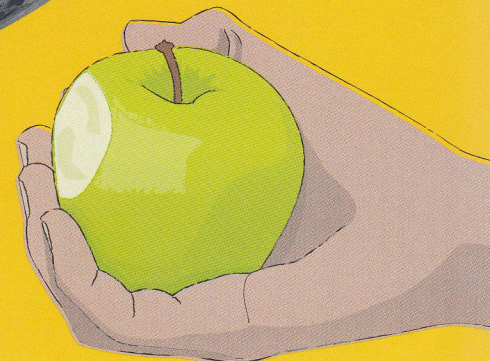

Întinderile
de uscat și
fundul mărilor
alcătuiesc scoarța.

Ce e înăuntru?

În **manta** găsim în general roci tari, în **nucleul extern** – metale și minerale lichide, iar în **nucleul intern** – metale și minerale solide.

Dacă Pământul ar
fi un măr, scoarța
lui ar fi groasă
cât coaja mărului.

Respectăm mediul și păstrăm
școala și cărțile

Vulcani în flăcări

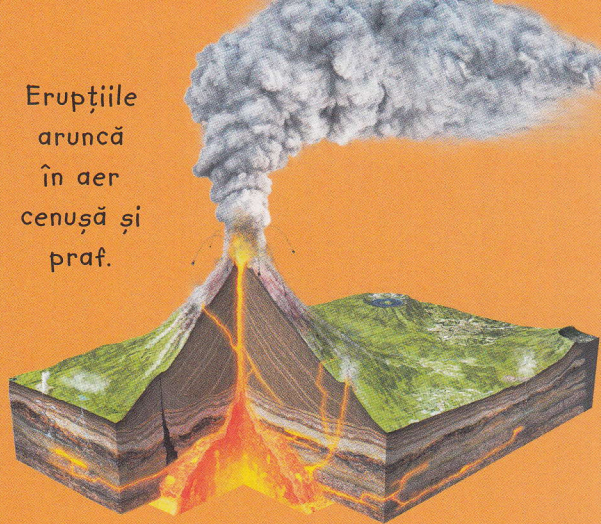
Vulcanii sunt munți ce au un **miez** aprins în adâncul lor. Când erup, **lava** fierbinte tâșnește la suprafață, creând un spectacol uluitor (dar foarte periculos).

Lava e FOARTE fierbinte.

Erupțiile

Pot trece mulți ani fără ca unii vulcani să erupă. Aceștia sunt vulcani **adormiți**. Alții erup tot timpul!

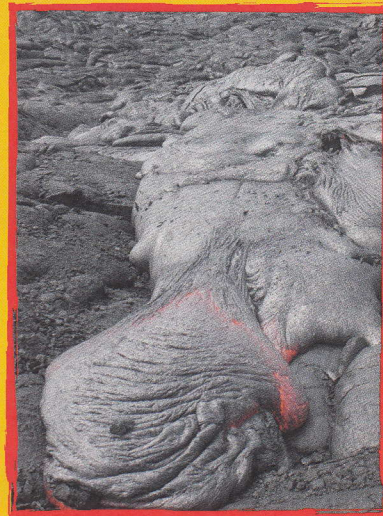
Erupțiile aruncă în aer cenușă și praf.

Ce este lava?

È un **amestec de roci topite** din adâncul Pământului, care țâșnește dintr-un vulcan. È așa de fierbinte, încât distruge totul în cale.

Lava se scurge la vale pe distanțe lungi înainte de a se întări și a se răci.

Rocă uriașă aruncată de un vulcan

Cei mai mulți vulcani se află în **mare**. Când erup, lava se poate așterne în strat gros, formând **insule**.

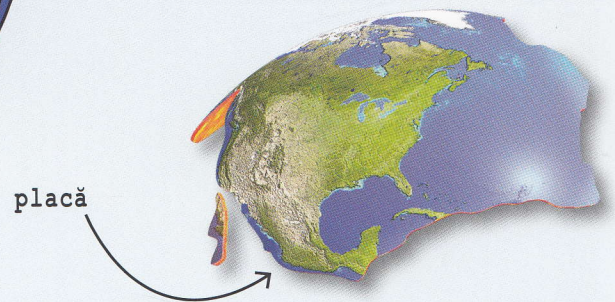
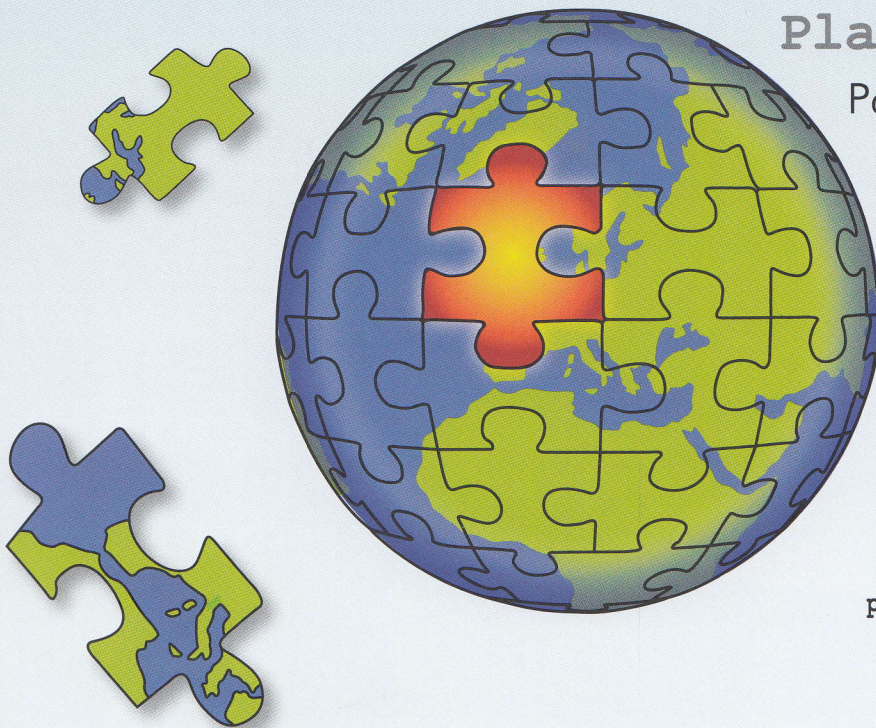
Tremur și cutremur

Cutremurele de pământ sunt **huruituri** și **zguduituri** ale Pământului. În general, ele nu fac niciun rău, dar uneori pot fi foarte periculoase, provocând mari distrugerii.

Planeta-puzzle

Pământul poate părea un petroi uriaș, însă, de fapt, scoarța lui e formată din bucăți mișcătoare numite **plăci**, care se unesc ca niște piese de puzzle.

Scara Richter

Cutremurele se măsoară pe așa-numita „scară Richter“. Cu cât numărul pe scară e mai mare, cu atât cutremurul e mai puternic.

intensitate mică (1)

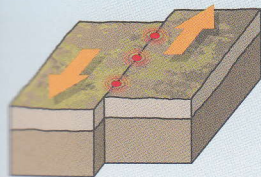

Cutremure ușoare se produc tot timpul, însă cele mai multe sunt prea slabe ca să le simțim.

Care e cauza?

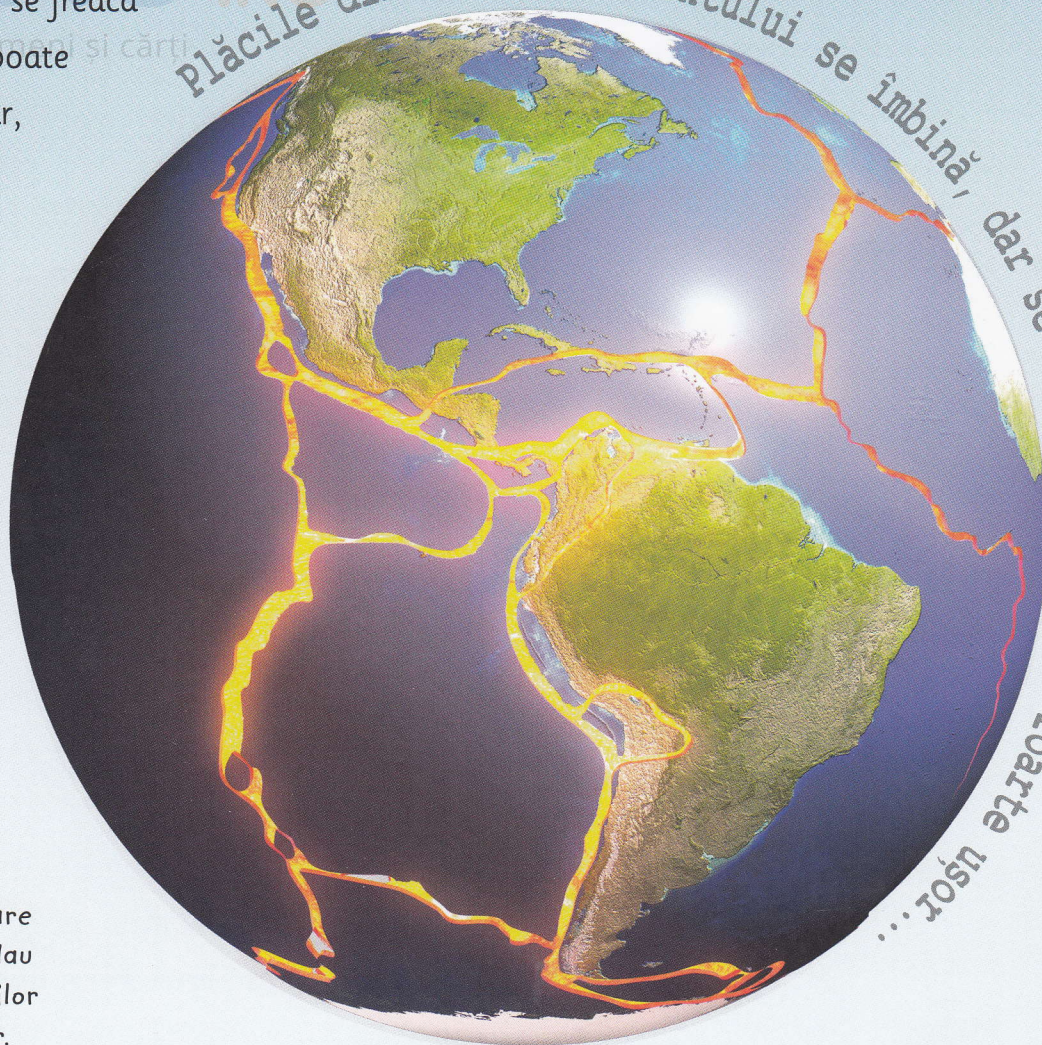
Când plăcile terestre se freacă între ele, apăsarea poate produce un cutremur, zguduind pământul de deasupra.

Cutremurele produse în mare pot provoca tsunami (valuri uriașe).

Tot plăcile care se ciocnesc dau naștere munților și vulcanilor.

Plăcile din scoarța Pământului se îmbină, dar se mișcă tot timpul foarte ușor...

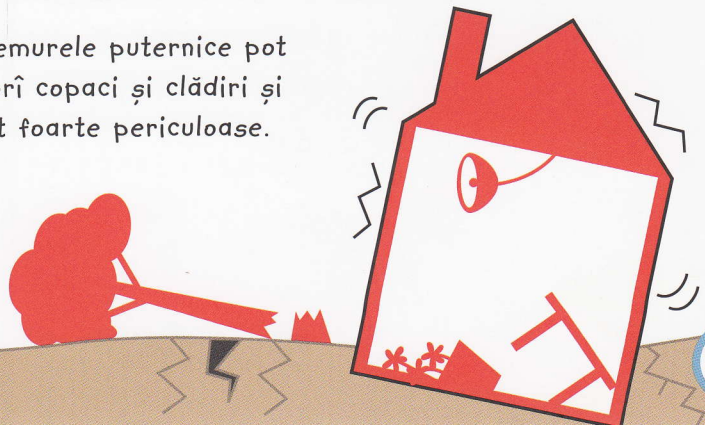

intensitate medie (4)

intensitate mare (9)

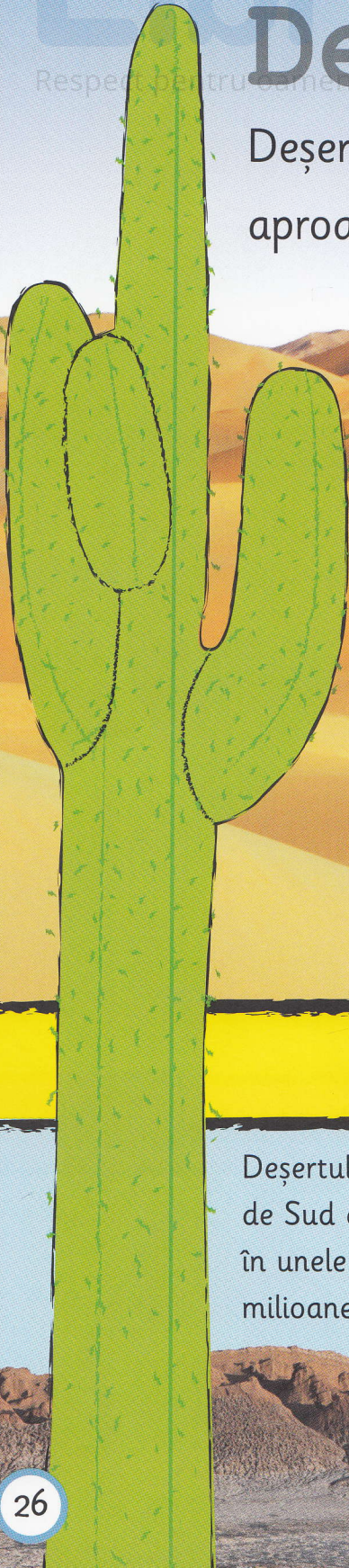
Cutremurele puternice pot doborî copaci și clădiri și sunt foarte periculoase.

Deșerturi pustii

Deșerturile sunt locuri foarte uscate, unde **nu plouă** aproape deloc. În lipsa apei, viața poate fi foarte DURĂ.

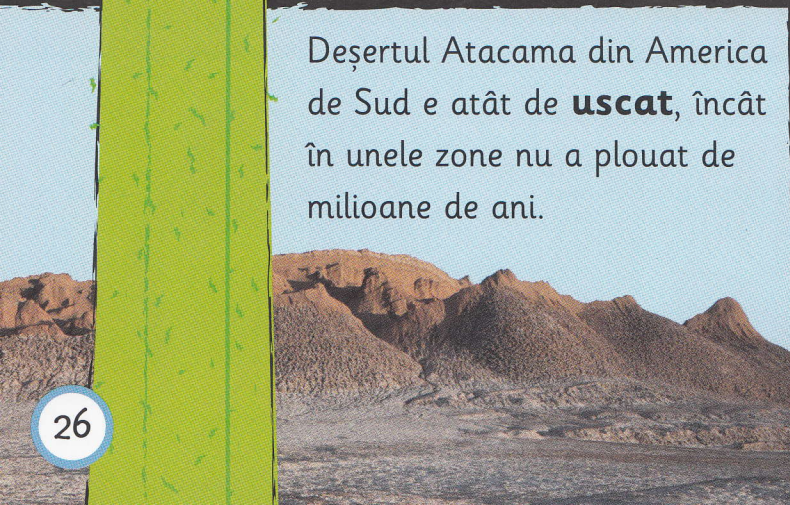

În deșert nu cresc multe plante fiindcă e foarte puțină apă, însă cactușii s-au adaptat să supraviețuiască.

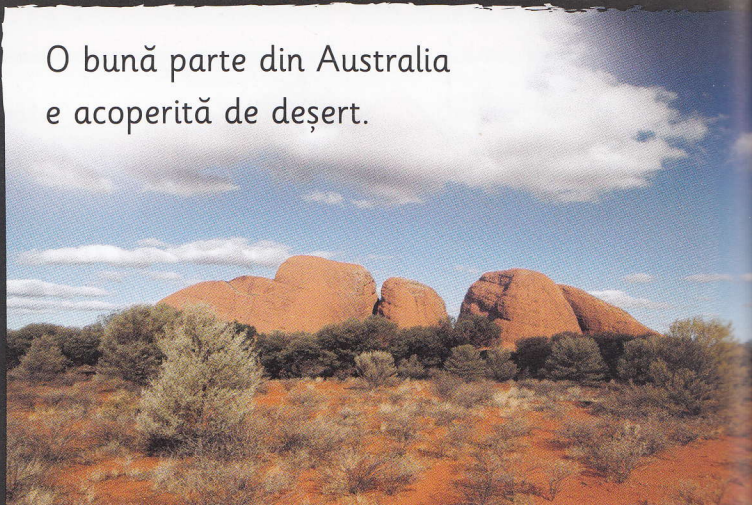
Deșerturi fierbinți

Deșerturile nu sunt locuri ușor de străbătut. De pildă, în pustiul **Sahara** din Africa, oamenii trebuie să înfrunte furtuni de nisip, dogoarea soarelui și lipsa hranei și a apei.

Există deșerturi în toată lumea, pe toate

Deșertul Atacama din America de Sud e atât de **uscat**, încât în unele zone nu a plouat de milioane de ani.

O bună parte din Australia e acoperită de deșert.

Iluzii optice

Oazele sunt locuri din deșert unde se găsește apă. Se găsesc rar și uneori nici măcar nu sunt reale! Ele pot fi o iluzie creată de lumină, numită **miraj**.

Un pinguin? Să fie și el un miraj?

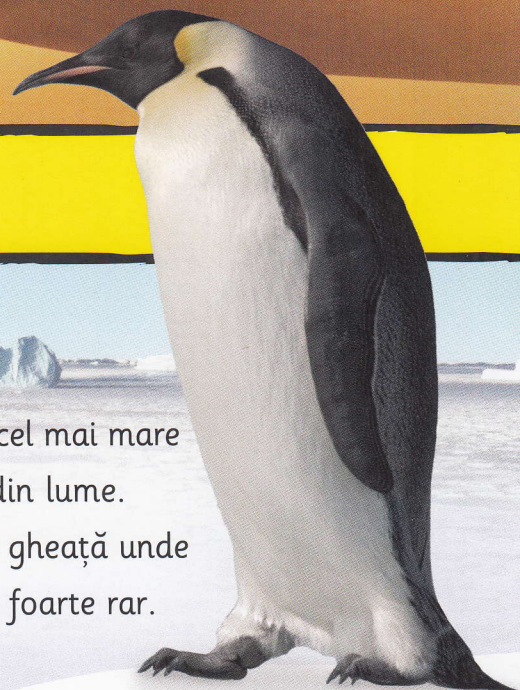

Brrr! Nu toate deșerturile sunt fierbinți. Antarctica e un deșert **URIAȘ**, complet **ÎNGHEȚAT**.

continentele în afară de **EUROPA**.

În deșertul Mojave din SUA se află **Valea Morții**. Nu are un nume frumos deoarece nu e un loc prea plăcut – e pur și simplu **FOARTE** fierbinte.

Antarctica este cel mai mare **deșert rece** din lume. E o întindere de gheață unde plouă sau ninge foarte rar.

Călător... la fermă

Oi, vaci, capre, cai – multe animale trăiesc la **fermă**.

Pe care le vezi aici?

oi

rațe

Muu! Eu trăiesc
la fermă și dau
lapte.

vacă

Din laptele
de vacă se
fac brânza și
înghețata.

Există ferme care cresc o singură specie de

Culturi de cereale

Pe multe terenuri care aparțin fermelor se cultivă cereale, baza alimentației noastre. Cele mai răspândite cereale sunt porumbul, orezul și grâul.

Porumbul

Porumbul se consumă în mai multe feluri – mămăligă, porumb copt sau fiert, fulgi, nachos...

Cocoșul cântă
cu-cu-ri-guu!

găini

Respect pentru oameni și cărți

Eu sunt bun să
îi duc pe oameni
în spinare.

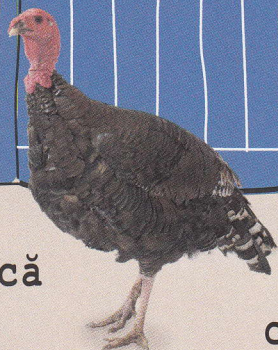

cal

Rolul fermelor

În ferme se produc lucruri
de care avem nevoie,
precum ouă sau lână.

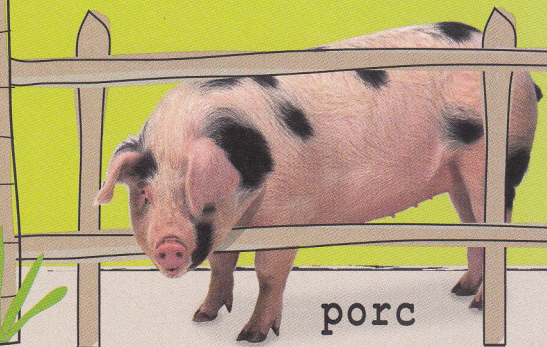
curcă

capră

porc

Porcilor le place să se tăvălească în
noroii, însă nu pentru că sunt murdari,
ci fiindcă noroiul îi protejează
de arsurile solare!

animal, de pildă somoni sau chiar melci!

Orezul

Orezul are nevoie de multă
apă ca să crească. În unele
zone din Asia se mănâncă
aproape zilnic orez.

Grâul

Făina de grâu
e folosită la multe
feluri de mâncare,
inclusiv pâine,
paste și prăjituri!

Călător... în munți

Am urcat sus de tot! Oare e cineva
pe-aici? Cunoști aceste animale
de munte?

pumă

Pumele se mai
numesc cuguari.

vultur

Vulturii se înalță mult
deasupra piscurilor.

lup

Lupii trăiesc
în familii numite
haite.

Fiecare regiune montană din lume are propriile animale

Anzii

Condorul trăiește

în America de Sud.

Aripile uriașe îl ajută
să plutească prin aer.

Munții Atlas

Magotul e o specie
de maimuță din Africa.

Conducătorul unui grup
este întotdeauna o femelă.

Coișilor le place
să urle la lună.

Respect pentru oameni și câini

coiot

Noi, urșii negri,
ne cațărăm foarte
ușor în copaci.

urs
negru

muflon

Eu sunt un
cățărător înnăscut.
Să mă vezi cum merg
pe stânci!

specifice. Iată câteva pe care s-ar putea să nu le cunoști.

Alpii neozeelandezi

Kea din Noua Zeelandă
e singurul papagal montan
din lume. E atât de deștept,
încât poate rezolva puzzle-uri.

Himalaya

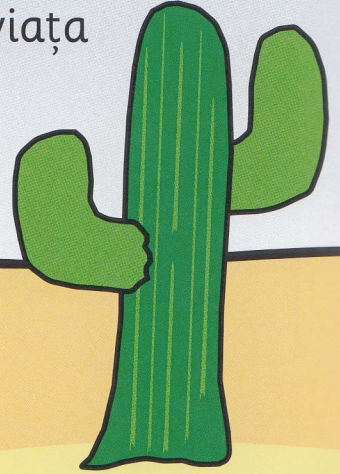
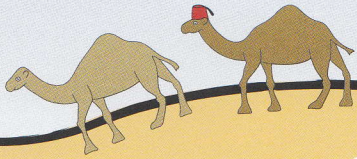
Iacul e un tip
de bovină întâlnit
în unele părți din Asia.
Poate trăi la înălțimi
foarte mari.

Animale de deșert

Deșerturile **fierbinți** și **uscate** nu sunt chiar atât de pustii. Unele animale s-au adaptat perfect la viața de aici.

Stau de șase! Mă ridic pe picioarele din spate ca să zăresc orice pericol și să-mi protejez familia.

Suricatele trăiesc în grupuri familiale mari.

suricate

